

speciale
uitgave

roerdalenbericht

Speciale uitgave begrotingskrant • november 2024

Voorlopige programmabegroting 2025 - 2028

Samen doen!

Er gaat gelukkig veel goed in onze gemeente. Maar we zien ook grote uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, wonen en bestaanszekerheid. Samen met onze inwoners, ondernemers en verenigingen willen we ervoor zorgen dat Roerdalen een gezonde en aantrekkelijke gemeente blijft.

In deze krant

Op de achterkant van deze krant leggen we uit hoe onze begroting er het komend jaar uitziet en welke keuzes we maken. Verder leest u in deze krant de reacties van de politieke partijen op de begroting. Het college reageert op deze bijdragen in het artikel op pagina 3.

Raadsvergadering

De begroting staat op de agenda van de raadsvergadering op donderdag 7 november. U kunt de vergadering volgen vanaf de publieke tribune in de raadszaal. Of kijk vanaf 19.30 uur via OR6 op Ziggo kanaal 41, via glasvezel van KPN/XS4ALL kanaal 1507 of via de livestream op onze website www.roerdalen.nl.

Begroting 2025

Roerstreek Lokaal! vindt het belangrijk dat de gemeente Roerdalen stevig inzet op een aantal kernpunten voor een betere toekomst. Hoewel de begroting voor 2025 helaas hogere lasten voor onze inwoners met zich meebrengt, zoals een verhoging van de OZB, zien wij dit als noodzakelijk voor een sluitende begroting. Alleen op die manier kunnen we zorgen voor een toekomstbestendig Roerdalen. We vragen hierbij om meer transparantie en directe en betrouwbare informatie over afwijkende financiële ontwikkelingen.

Onze prioriteiten zijn helder: bouwen en wonen, duurzaamheid en bestaanszekerheid. We zetten ons in voor meer samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars en zorgverleners, zodat er voldoende goede woningen komen in onze gemeente voor verschillende doelgroepen.

Wij ondersteunen de initiatieven op het gebied van duurzaamheid, zoals projecten voor zonnepanelen op daken en de inzet van energiecoaches. Het is van groot belang dat

al onze inwoners kunnen profiteren van deze regelingen. Een duidelijke communicatie is daarbij van groot belang.

De thema-avonden met betrekking tot bestaanszekerheid geven inzicht in wat inwoners nodig hebben voor hun bestaanszekerheid en wat we als gemeente hiervoor kunnen doen. Wij geloven in maatwerk, waarbij ambtenaren en inwoners samen zoeken naar de best mogelijke oplossingen. Ondanks de financiële uitdagingen, zoals de lagere uitkering van het Rijk in 2026, vinden wij het belangrijk dat sociale projecten blijven doorgaan. In Roerdalen helpen wij elkaar!

Een speciaal speerpunt is het mensontwikkelbedrijf (MOB), dat wij van harte toejuichen. Een MOB biedt maatwerk en helpt inwoners die dat nodig hebben, om een passende plek te vinden op de arbeidsmarkt. Daarnaast moet er continu aandacht zijn voor het welzijn van onze jeugd en jongeren. Programma's als een "Kansrijke Start" dienen omarmd te worden.

Wij pleiten voor een betere samenwerking tussen de gemeente en beheerstichtingen die verantwoordelijk zijn voor onder andere de dorpshuizen en andere voorzieningen.

Door samen doelen en prioriteiten te stellen, kunnen gemeente en beheerstichtingen zorgen voor goed onderhouden accommodaties, die blijven aansluiten bij wat onze inwoners nodig hebben

Wij zullen kritisch kijken naar het komende groenbeheerplan. Het is zoeken naar een goede balans tussen natuur en onderhoud binnen en buiten onze dorpen.

Tot slot blijven wij aandringen op verbetering van de communicatie met onze inwoners. Ondanks alle inzet horen wij nog steeds klachten over lange wachttijden en weinig zeggende antwoorden. Dit moet en kan beter, zodat onze inwoners zich gehoord en geholpen voelen.

De gemeentelijke begroting biedt niet alleen een vooruitblik op het komende jaar, maar dient ook als referentie voor het voorgaande jaar.

Wonen

Vorig jaar had het CDA kritiek op het passieve woningbouwbeleid. Nu, als deel van de coalitie, hebben we de toename van woningbouwgrond met trots vastgesteld. We blijven echter actief en hebben met een raadsinitiatief extra ruimte voor woningbouw aangewezen. Het is essentieel dat grondeigenaren snel kunnen beginnen met bouwen. De afschaffing van een beleidsregel, waar het CDA al lang om vroeg, ondersteunt ons standpunt dat elke inwoner in Roerdalen deel uit moet kunnen blijven maken van onze gemeenschap. We vragen de wethouder om met de welwillende grondeigenaren spoedig aan de slag te gaan en juichen de gereserveerde budgetten voor grondaankoop en besluitvorming toe.

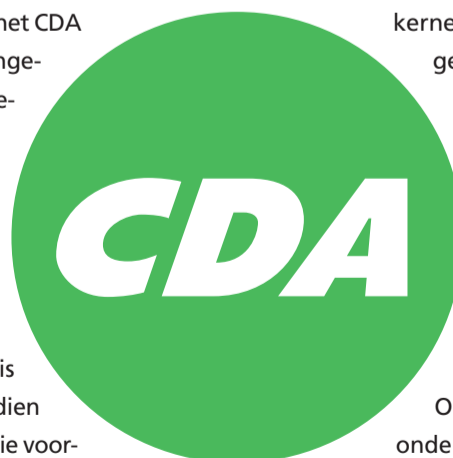
Belastingen

De onroerendezaakbelasting gaat omhoog; dat is een feit. De verwachte inkomsten uit investeringen blijven achter, zoals bij

het gemeentelijk zonneveld. Daarom pleit het CDA voor een forensenbelasting voor niet-ingeschrevenen die gebruikmaken van voorzieningen. Daarnaast willen we de afname van landbouwgrond voor natuurontwikkelingen beperken, zodat we daarmee geen structurele pachtinkomsten mislopen. Dit zijn dan ook enkele voorbeelden waarmee wij de hondenbelasting kunnen afschaffen – hetgeen door anderen vaak is geroepen maar nooit is doorgezet. Bovendien verlagen we de lastendruk voor huurders, die voorheen tot de hoogste in Limburg behoorde, zodat ook zij tot onze gemeenschap kunnen blijven behoren. Dit doen we door de rioolheffing ten laste van eigenaren te laten komen, die ze vervolgens niet mogen doorrekenen.

Groen

Groen zijn de landbouwgronden en natuur van Roerdalen, maar de schaarste aan grond leidt tot botsende belangen. Het CDA streeft naar een gebalanceerde visie. In de dorps-

kernen moeten fatsoensnormen en uitstraling gewaarborgd blijven. We willen zodoende binnen de kernen vaker maaien en met heesters werken. Biodiversiteit moet in natuurgebieden centraal staan, en agrarische gronden moeten bijdragen aan zowel het inkomen van boeren als aan de recreatieve waarde van Roerdalen.

Ondernemers

Onze gemeenschap kent een breed scala aan ondernemers, van toeristische bedrijven tot essentiële dorpsvoorzieningen. Het is cruciaal om met deze ondernemers mee te denken en hen de juiste ondersteuning te bieden in deze veranderende tijden. We missen de ondernemers in de begroting en vragen daarom meer aandacht voor hun behoeften.

Samenvattend, de begroting bevat zowel zoet als zuur, maar wij zijn ervan overtuigd dat de Roerdalense gemeenschap hier uiteindelijk van profiteert.

2025 staat in het teken van verandering en vernieuwing

Wat komt er zoal nieuw:

- Regio Deal Midden Limburg;
- Herijking van het accommodatiebeleid;
- Bewustwording rondom bestaans(on)zekerheid;
- Onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal Mensontwikkelbedrijf (MOB);
- De Risk Factory wordt uitgebreid met de doelgroep voortgezet onderwijs voor de periode 2024-2027;
- Herontwerp arbeidsmarktregio (AMR). Het Rijk verwacht dat we per 1 januari 2026 een regionaal werkcentrum hebben;
- Inzetten ACT! Bij de aanpak van ondermijning schakelen we het regionaal ACT! interventieteam in, andere overheidspartners kunnen ook worden ingeschakeld;
- Inzetten XLGroup. Deze is gespecialiseerd in de aanpak van complexe problematiek en zorgt voor een integrale aanpak waarin nauw wordt samengewerkt met zorg en veiligheidspartners in de keten;
- Met betrekking tot het extensiveren van de landbouw in de agrarische sector, is meer landbouwgrond nodig voor deze sector;
- Het Rijk trekt steeds meer de regie naar zich toe ('Nationale regie op de ruimtelijke ordening') en laat daarbij steeds meer taken door de gemeenten uitvoeren. Zoals:

- Nationaalpark (De Meinweg) nieuwe Stijl;
- De ontwikkeling van een grote ondergrondse leidingstrook door onze gemeente (Delta Rhine Corridor) is nog onzeker maar is een concreet voorbeeld. Deze leidingstrook doorkruist waardevolle gebieden, zoals de Meinweg, het Roerdal en Munnichsbos. Het realiseren van de corridor heeft grote impact op onze gemeente;
- Een ander voorbeeld is het 'Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee' (VAWOZ). Daarvoor wordt in onze gemeente een leidingstrook voorzien. Deze leidingstrook moet de voormalige Clauscentrale in Maasbracht verbinden met de Delta Rhine Corridor. Als deze mogelijkheid gerealiseerd kan worden, dan hoeven in Roerdalen geen windmolens geplaatst te worden en dat is een goede zaak.

Bouwen is het toverwoord van 2025. We hebben grote behoefte aan woningen voor jong en oud. Hier wordt flink aan gewerkt.

Jeugdzorg en zorg in het algemeen blijft een hoofdbreker voor ons. De kosten zijn ondanks alle inspanningen niet in de hand te houden. Toch moet hier iets gebeuren!

Mensontwikkelbedrijf, er wordt bekeken of we dit in Roerdalen kunnen opzetten voor onze eigen mensen. Hiervan zouden dan ook mensen kunnen doorstromen naar het bedrijfsleven, de Outdoor Campus of de buitendienst.

Bestaanszekerheid, hierover hebben enkele bijeenkomsten plaatsgevonden en mensen praten hier over zaken waar ze tegenop lopen. Hoofdzakelijk gaat het over financiën (hoe kan ik rondkomen), huisvesting en zorgen over de toekomst. Waar behoefte aan is, is één loket waar men met alle vragen terecht kan.

Financiën, Hier moeten we, ondanks de huidige meevallers, drastisch op blijven letten.

Vooruitgang voor Jongeren en Natuur in Roerdalen

Aandacht voor Jongeren

In 2025 wil PvdA-GroenLinks speciale aandacht vragen voor onze jongeren. Hoewel alle partijen in de gemeenteraad zich inzetten voor woningbouw, willen wij ons richten op sociale huurwoningen specifiek voor jongeren. Naast woningen voor ouderen en andere doelgroepen zien wij grote mogelijkheden in prefab woningen, bij voorkeur met een eigen buurtbatterij. Ook woningsplitsing en het herbestemen van voormalige agrarische bebouwing kunnen bijdragen aan een breder woningaanbod.

Accommodaties voor Jongeren

Het accommodatiebeleid wordt in 2025 geëvalueerd, en wij vinden het cruciaal om jongeren hierbij te betrekken. Elk dorp moet mogelijkheden onderzoeken voor eigen voorzieningen voor jongeren. In een snel vergrijzende gemeente als Roerdalen is het van groot belang dat we jongeren aan onze gemeenschap binden.

Bescherming van de Natuur

Onze natuur verkeert in slechte staat; wereldwijd sterven soorten uit en ook in Roerdalen is de biodiversiteit zorgwekkend.

Onlangs heeft de Meinweg een oppepper gekregen met het uitstrooien van steenmeel, wat de bodemstructuur verbetert. Meer maatregelen zijn echter noodzakelijk. We pleiten voor een beter maaibeeld, het stimuleren van het inzaaien van bloemen en het planten van bomen om hittestress in de dorpen tegen te gaan. De gemeente moet het goede voorbeeld geven.

Kwaliteit van ons Water

De kwaliteit van ons water staat onder druk door verdroging en vervuiling. We moeten de natuur en landbouwgronden beschermen tegen stikstofdepositie en het gebruik van landbouwgif. Het lozen van schadelijk afval moet streng worden bestraft, en we moeten intensieve bemesting aanpakken. Daarnaast is het van belang dat er meer regenwater van het riool wordt afgekoppeld.

Armoedebestrijding

Armoedebestrijding blijft een belangrijk aandachtspunt. Wij willen een centraal loket met een eigen telefoonnummer voor alle vragen over bestaanszekerheid. Alle regelingen moeten eenvoudiger en ook toegankelijker zijn, zonder moeilijke taal voor mensen die niet digitaal vaardig zijn.

Duurzame Energie

Met stijgende energieprijzen is het cruciaal om snel te isoleren en andere maatregelen te nemen om ons gasverbruik te verminderen. Inwoners die dit zelf niet kunnen, moeten een steuntje in de rug krijgen. Wij bieden hulp bij eenvoudige isolatiemaatregelen en ondersteunen hen bij het aanvragen van landelijke subsidies. Onze energiecoaches hebben hierin een belangrijke rol. Het is aan de gemeente om actief onderzoek te doen naar alternatieve vormen van energie.

Samen voor een Groene Toekomst

PvdA-GroenLinks blijft zich inzetten om samen met onze inwoners een groene, leefbare en veilige gemeente te creëren. Laten we gezamenlijk werken aan een gezonde toekomst voor Roerdalen!

Begroting 2025-2028

Bij de invoering van het duaal stelsel heeft de Raad budgetrecht, de kaderstellende- en de controlerende rol gekregen. Toch zet het college bewust of onbewust de Raad buitenspel. Er wordt vooraf voor meerdere zaken een verklaring van geen bedenkingen gevraagd. In sommige gevallen heeft dit tot extra kosten geleid zoals bij de tijdelijke woningen in Posterholt en Montfort en waarschijnlijk het Hempke. Hierom moet de Griffie versterkt worden zodat raadsleden beter de hun toebedeelde taken kunnen uitoefenen.

Voor allerlei onderzoeken wordt veel en gemakkelijk geld uitgegeven, zoals onderzoek naar een eigen onderwijsinstelling binnen Roerdalen. Alle voorzieningen op het gebied van onderwijs zijn op korte afstand beschikbaar. Besteed dit geld aan goed beleid zoals het reclamebeleid. Alle dorpen hangen vol met reclame. Dit levert te vaak niets op. Er wordt geld in een armoedefonds gestopt waarvoor nog geen beleid is. Kwijtschelding van belastingen worden onder het mom van bezuinigingen verdeeld over de andere belastingbetalers. Dit en voorgestelde belastingverhogingen kunnen gevolgen hebben voor groepen die net rond kunnen komen. Creëren we niet een nieuw probleem?

Toekomstige financiële tegenslagen komen op ons af. De Gemeenschappelijke Regeling Westrom wordt omgevormd. Resultaat: een eigen Mens Ontwikkelingsbedrijf. De Mutsaers stichting is nog niet uit de gevarezone ondanks 4 ton die Roerdalen uit reserves heeft betaald, zonder dat er wordt gekeken wie hieraan schuldig is. Minder bijdrage vanuit het Rijk zal vanaf 2026 merkbaar zijn op de gemeentelijke begroting. Maak samen met de VNG een vuist naar Den Haag dat dit financieel gezien niet mogelijk is of geef zaken terug aan het Rijk. Bijvoorbeeld Jeugdzorg.

Wij roepen al jaren; "Investeren om te renderen". Legeskosten dekkend! Wat heeft dit opgeleverd? Legeskosten zijn niet dekkend. Reclamemast langs de A73 staat er nog steeds niet. Een eigen zonneveld exploiteren waarbij nu

vraagtekens staan of het rendabel is? Indien niet, blijven we dit dan exploiteren of halen we onze CO2 doelstellingen anders niet? Om extra inkomsten te genereren wil het college de toeristenbelasting drastisch verhogen. Prijzen we ons niet uit de markt? Zorg dat de sector zich goed kan ontwikkelen om zo op een andere manier inkomsten te realiseren!

Zet mensen bij de gemeente en de MER zo efficiënt en effectief mogelijk in. Bouw waar behoefte naar is zodat oudere mensen kleiner kunnen gaan wonen en een goede doorstroming ontstaat. "Kleine huisjes" dragen op korte termijn bij aan het oplossen van het woningprobleem. Zorg ervoor dat subsidies vrijgemaakt door het Rijk en de Provincie bij de gemeente terecht komen.

Samenvattende reactie College van Burgemeester en Wethouders in eerste termijn

We willen dat het goed wonen, werken en leven is in Roerdalen. Dat geldt voor alle inwoners. Daarom delen we de zorg van de politieke partijen over woningbouw, bestaanszekerheid en duurzaamheid. Omdat we minder geld van de Rijksoverheid gaan krijgen is de uitdaging groot. Wij nemen de verantwoordelijkheid om te doen wat binnen onze eigen mogelijkheden ligt. Alle politieke partijen willen daaraan bijdragen. Uiteraard plaatst iedere partij eigen accenten, maar we zien ook vier thema's die voor alle partijen belangrijk zijn.

Meer woningen

Er wordt op dit moment in ieder dorp gebouwd. Zowel tijdelijke als permanente woningen. Dat is hard nodig om te zorgen voor voldoende woningen. Daar gaan we mee door. We willen zorgen voor duurzame woningen, meer flexibiliteit en ruimte voor jongeren, ouderen en nieuwe inwoners. Onze dorpen gaan groeien. Het is goed dat deze aanpak zo breed wordt gesteund door de politieke partijen.

Bestaanszekerheid

Alle partijen vragen aandacht voor kwetsbare inwoners. Inwoners die niet gemakkelijk mee kunnen doen krijgen extra aandacht. Een lokaal Mensontwikkelbedrijf speelt daarin een belangrijke rol. We zijn blij met de steun voor onze aanpak van bestaanszekerheid en onze inzet voor jeugd en jongeren. Ook blijven we werken aan de veiligheid in onze gemeente

Energie besparen en verduurzamen

We investeren in verduurzaming en ondersteunen inwoners met advies, subsidies en concrete acties. Zoals het isoleren van woningen. Dat draagt niet alleen bij aan verduurzaming, het zorgt ook voor lagere energiekosten. Een aantal partijen benoemt terecht thema's zoals de kwaliteit van onze natuur en water, maar ook het perspectief voor de landbouw in onze gemeente. Met het nieuwe groenstructuurplan zorgen we voor een duidelijke visie op de kwaliteit van het openbaar groen. Zowel in de dorpen als daarbuiten.

Financieel gezond

Alle politieke partijen maken zich zorgen om de financiële gezondheid van de gemeente. We delen deze zorg. Daarom doen we mee met acties om de rijksoverheid duidelijk te maken dat gemeenten meer geld nodig hebben om alle taken uit te kunnen voeren. Zelf zorgen we voor nieuwe inkomsten. De kosten voor onze inwoners stijgen naar het Limburgs gemiddelde.

Samen doen!

Goede communicatie is heel belangrijk. Daarom verbeteren we de communicatie in onze dienstverlening.

Met deze begroting hebben we een duidelijke koers bepaald. De uitdagingen waar we in Roerdalen voor staan zijn groot. Die pakken we aan, in samenwerking met inwoners, ondernemers en verenigingen. Samen Doen!

Begroting 2025-2028

Roerdalen was jarenlang de goedkoopste gemeente van Limburg. De kosten voor onze inwoners waren veel lager dan in andere gemeenten. Dit jaar zullen die kosten stijgen. Inwoners gaan meer betalen om de voorzieningen in onze gemeente in stand te houden. Bijvoorbeeld de dorpshuizen,

sportparken en subsidies voor verenigingen. Dat is nodig om een financieel gezonde gemeente te blijven. We willen kwetsbare inwoners daarbij zoveel mogelijk ontzien, zodat hun kosten zo min mogelijk stijgen. Samen met de gemeenteraad hebben we een plan gemaakt om kosten voor de gemeente te verlagen

en inkomsten te verhogen. Op deze pagina ziet u in één oogopslag wat onze plannen zijn voor volgend jaar. We blijven investeren in de samenwerking met onze inwoners en ondernemers. Samen doen! Zodat het nu en in de toekomst goed wonen, werken en leven is in onze mooie gemeente.

Inkomsten (bedragen x € 1.000,-)

Overige inkomsten	3.564
Rijk - gemeentefondsuitkering	45.271
Dividend en renteopbrengst	344
Rijksvergoedingen voor uitvoeren diverse regelingen	6.099
Huur- en pachttopbrengsten	558
Belastingen, heffingen en leges	12.446
Méér onttrokken aan reserves dan gestort in reserves	1.048

Uitgaven (bedragen x € 1.000,-)

1. Krachtige dorpen:	6.240
2. Participatie, ondersteuning en zorg:	28.658
3. Veilige dorpen	2.499
4. Economie, natuur en toerisme en cultuur	2.870
5. Woonomgeving	5.984
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	10.098
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	12.472
8. Algemene middelen	260

Wat betaal ik in 2025?*

	2024	2025	lasten- stijging (%)
OZB-eigenaar	€ 328,62	€ 403,87	
Afvalstoffenheffing	€ 327,00	€ 343,97	
Rioolheffing	€ 226,00	€ 247,06	
	€ 881,62	€ 994,91	12,90%

totale inkomsten: 69.330.000

totale uitgaven: 69.082.000

gemiddelde kosten

*geldend voor een gemiddeld gezin